

CHRISTINA LAUREN

Láska

*Čo sa zapíše
do srdca,
už sa nevymaže*

a
iné

slová

30
ROKOV

S LÁSKOU KU KNIHÁM

IKAR

IKAR

CHRISTINA LAUREN

Láska

Preložila
Katarína Kvoriaková

IKAR

a
iné

slová

Christina Lauren
LOVE AND OTHER WORDS

Copyright © 2018 by Christina Hobbs and Lauren Billings

Translation © 2020 by Katarína Kvoriaková

Cover design by John Vairo, Jr.

Cover photograph © Williams Morris Photography

Slovak edition © 2020 by IKAR, a.s.

Z anglického originálu Love and Other Words
(Gallery Books, An Imprint of Simon & Schuster,
New York 2018)

preložila Katarína Kvoriaková.

Redigovala Lucia Golianová.

Obálku podľa originálu upravil Augustín Putera.

Technická redaktorka Helena Oleňová.

Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s., Bratislava, v roku 2020
ako svoju 1 630. publikáciu v elektronickej podobe.

Sadzba a zalomenie do strán ITEM, spol. s r. o., Bratislava.

ISBN 978-80-551-7334-4

*Pre Erin a Marciu
a dom pri potôčiku v lese*

ÚVOD

OCKO BOL OD MAMY o dosť vyšší. Vlastne o poriadny kus. Meral takmer dva metre, kým ona mala len stošesťdesiat centimetrov. Dánsky obor a brazílska víla. Keď sa stretli prvýkrát, mamka nevedela po anglicky ani slovo. Než zomrela, rozprávali akýmsi vlastným jazykom. Mala som vtedy desať.

Spomínam si, ako ju vždy po príchode z práce objal. Ovinul ruky okolo jej pliec, tvár si ukryl do jej vlasov, uvoľnil sa a jeho telo sa prispôsobilo tomu jej. Z rúk vytvoril akési zátvorky, ktoré ukrývali ten najsladší tajný jazyk.

Keď sa takto dotýkali, radšej som sa vyparila, pretože som mala pocit, že svojou prítomnosťou narúšam posvätnosť okamihu.

Nikdy mi nenapadlo, že by mohla jestvovať aj iná láska okrem tej, ktorá vás celého pohltí. Ani ako dieťa som netúžila po ničom menšom.

No potom to, čo sa začalo len ako zhuk zhubných buniek, nakoniec moju mamu zabilo, a ja som to nechcela prežiť znovu, už nikdy. Keď som o ňu prišla, mala som

pocit, že sa utopím v celej tej láske, ktorú som mala v srdci a nemala ju komu venovať. Priam zo mňa kypela, dusila ma ako handra namočená v petroleji, vylievala sa mi z uší, z výkrikov a z ťaživého pulzujúceho ticha. A hoci to veľmi bolelo, vedela som, že ocko to prežíva ešte horšie.

Nepochybovala som, že po mame sa už nikdy znovu nezaľúbi. V tomto som ho dokázala ľahko pochopiť. Bol priamočiary a tichý. Kráčaľ potichu, hovoril potichu, aj jeho hnev bol tichý. No jeho láska revala, ohlušujúco burácala. Mamku miloval spaľujúcou láskou, žiarivou ako slnko, a keď mu ju rakovina potichu ukradla, domnievala som sa, že po zvyšok života bude chripieť a už nebude chcieť nijakú ženu tak, ako chcel ju.

Pred smrťou zanechala mamka ockovi zoznam vecí, na ktoré nemal zabudnúť, kým dospejem:

1. *Nerozmazávajú ju hračkami, ale knihami.*
2. *Hovor jej, ako ju ľúbiš. Dievčatá to potrebujú počuť.*
3. *Keď mlčí, prinúť ju rozprávať.*
4. *Dávaj Macy vreckové desať dolárov na týždeň.
Prinúť ju dva doláre ušetriť. Uč ju hodnotu peňazí.*
5. *Do šesnástich by jej večienka mala byť o desiatej,
bez výnimky.*

Zoznam pokračoval až po bod päťdesiat. Niežeby mu nedôverovala, len chcela, aby som cítila, že je so mnou, aj keď jej už viac nebude. Ocko si ho často čítal, robil si poznámky ceruzkou, zvýrazňoval niektoré body, uisťoval sa, že nezabudol na žiadny míľnik a nepochopil niečo

nesprávne. Ako som rástla, ten zoznam sa pre nás stal akousi bibliou. Nešlo tak úplne o knihu pravidiel, ale o utvrdenie, že všetko, s čím sme sa s ockom borili, bolo normálne.

Jedno pravidlo pýtalo ockovu pozornosť výraznejšie.

*25. Keď sa ti bude Macy zdať po škole taká unavená,
že nebude vládvať ani vytvoriť zmysluplnú vetu, vytrhni ju
z každodenného stresu. Nájdi víkendové útočisko niekde
blízko a daj jej vydýchnuť.*

Hoci tým mamka nemyslela, aby sme naozaj kúpili chatu, môj ocko – človek doslovných významov – šetril, plánoval a prehľadával mestečká severne od San Francisca a pripravoval sa na deň, keď bude potrebovať investovať do nášho úniku.

V prvých rokoch po maminej smrti ma pozoroval, skúmal ma láskavými ľadovomodrými očami. Kládol mi otázky, ktoré vyžadovali dlhšie odpovede než len „áno“ alebo „nie“ či „nezaujíma ma to“. Pri prvom znaku, keď som zodpovedala jednu z takýchto podrobných otázok neprítomným stonom, priveľmi vyčerpaná z plaveckého tréningu, úloh a otrávená z banálnych problémov príliš dramatických priateľov, ocko chytil telefón a zavolať realitnej agentke, aby nám zohnala dokonalú chalupu v meste Healdsburg v Kalifornii.

Prvýkrát sme ju videli na prehliadke domov, ktorú usporiadala miestna realitná maklérka. So širokým úsmevom nás vpustila dnu, po našej veľkomestskej agentke zo San Francisca nedôverčivo a kriticky zazerala. Štvorizbová chata s drevenými šindľami na streche mala ostré uh-

ly, bola chronicky vlhká a zrejme aj plesnivá. Stála v tieni lesa neďaleko potôčika, ktorý bublal za oknom. Bola priestrannejšia, ako sme potrebovali, a patrila k nej väčší pozemok, aký by sme dokázali udržiavať. Vtedy sme si ani jeden neuvedomovali, že tou najdôležitejšou miestnosťou v dome sa stane knižnica, ktorú mi postaví v rozľahlom šatníku.

A ocko nemohol ani tušiť, že celý môj svet sa skončí u susedov, v rukách vychudnutého exota menom Elliot Lewis Petropoulos.

utorok 3. októbra

A K BY SOM ŤAHALA priamu čiaru z môjho bytu v San Franciscu do mesta Berkeley, merala by necelých sedemnásť kilometrov. No ani v čase najredšej premávky mi cesta bez auta nezabrala menej ako hodinu.

„Chytila som autobus o šiestej ráno,“ hovorím, „dve linky vlakov BART a potom ďalší autobus.“ Pozriem na hodinky. „Sedem tridsať, celkom fajn.“

Sabrina si zotrie mliečnu penu z vrchnej pery. Aj keď mojej nevôli voči autám rozumie, viem, že si myslí, že by som sa mala cez to preniesť a zohnať si auto značky Prius alebo Subaru, ako všetci poriadni obyvatelia oblasti Zálivu v San Franciscu. „Nech sa ti nik neopováži tvrdiť, že nie si svätica.“

„To si píš, že som. Len ty si ma donútila vystúpiť zo svojej bubliny,“ vravím s úsmevom a pozriem sa na jej drobunkú dcérku na svojich kolenách. Princeznú Vivienne som zatiaľ videla len dvakrát, ale zdá sa mi, že odvtedy narástla dvojnásobne. „Ale vy mi za to stojíte.“

Bábätká držím v rukách denne, no teraz je to iné. So Sabrinou sme spolu bývali na internáte na Tuftsovej uni-

verzíte. Potom sme sa presťahovali do bytu mimo areálu školy a napokon sme to zavŕšili počas magisterského štúdia v rozpadávajúcom sa dome. Nejakým zázrakom sme obe napokon skončili na Západnom pobreží v Sanfranciskom zálive a Sabine sa nedávno narodilo dieťa. Najviac ma mátie, že už obe máme dosť rokov na všetky tieto záležitosti ako rodenie detí a ich výchova.

„Včera v noci ma zobudila o jedenástej,“ rozpráva mi Sabrina a s láskou sa na nás pozerá. Jej úsmev vyzerá na okrajoch znechutene. „A o druhej. A o štvrtej. A o šiestej...“

„Tak fajn, vyhrala si. No ak mám byť úprimná, vonia krajšie ako väčšina ľudí v autobuse.“ Jemne pobožkám malej Viv hlávku, stiahnem ju bezpečnejšie do ohybu ruky a potom sa opatrne načiahnem po kávu.

Z keramickej šálky mám čudný pocit. Zvyčajne držím v ruke len papierové jednorazové poháre alebo obrovský prenosný hrnček z nehrdzavejúcej ocele, ktorý mi Sean každé ráno naplní až po okraj, pretože sa domnieva – a nie mylne –, že budem potrebovať ohromnú dávku kofeínu, aby som prežila deň. Už celú večnosť som nemala čas si sadnúť so skutočným hrnčekom a pomaly niečo upíjať.

„Veď ty už vyzeráš ako mama,“ vraví Sabrina a sleduje nás spoza malého konferenčného stolíka.

„Výhoda dennodennej práce s bábätkami.“

Sabrina na okamih stíchne. Vtedy si uvedomím svoju chybu. Hlavné pravidlo číslo jeden znie: nikdy nezmieňuj svoju prácu v prítomnosti matiek, najmä tých čerstvých. Prakticky počujem, ako sa jej rozbúšilo srdce.

„Nechápem, ako to dokážeš,“ zašepká.

Túto vetu počúvam neustále. Akoby mojím priateľom zas a znova nedalo pokoja, že som sa rozhodla ísť na Ka-

lifornskú univerzitu v San Franciscu a pustiť sa na dráhu pediatričky na oddelení intenzívnej starostlivosti. Zakaždým zachytávam záblesky podozrenia, že mi možno chýba nejaká dôležitá nežná stránka, akási materinská brzda, ktorá by mi mala brániť na dennej báze znášať utrpenie chorých detí.

Aj teraz použijem svoju obohratú pesničku o tom, ako „Nieкто to robiť musí“, a dodám: „A som v tom dobrá.“

„Tak to verím.“

„Pediatrickú neurológiu by som však robiť nemohla,“ hovorím a potom si zahryznem do jazyka, aby som si fyzicky zabránila ďalej rozprávať.

Sklapni, Macy. Drž tú svoju šialenú papuľu.

Sabrina prikývne, hľadí na svoje bábätko. Viv sa na mňa usmeje a radostne kope nôžkami.

„Ale nie všetky príbehy sa končia smutne,“ rozprávam a štekľím jej malé bruško. „Každý deň sa stávajú drobné zázraky, však, fešandička?“

Sabrina náhle tak hlasno zmení tému, až ma to pobúri. „Ako idú svadobné plány?“

Zastonám, zaborím si tvár do Vivinho krku a vdychujem sladkú vôňu malého človeka.

„To sa ti páči, čo?“ so smiechom sa Sabrina načiahne po svojej dcére, akoby sa o ňu už nedokázala ďalej deliť. Nemôžem jej to zazlievať. Je to také teplé malé kľbko v mojom náručí.

„Och, drahá, malá je dokonalá,“ vzdychám potichu a podávam jej ju. „Také životaschopné dievčatko.“

A ako všetko, čo robím, aj toto sa mi akosi spája so spomienkami na nich – na búrlivý život u susedov, na veľikánsku chaotickú rodinu, ktorú som ja nikdy nemala –

a zaplaví ma nostalgia za posledným bábätkom, s ktorým som strávila nejaký čas mimo práce. V tejto spomienke ako tínedžerka hľadím na malú Alex, ktorá spinká v hojdacom kresielku.

Myšlienkami mi preletia stovky obrazov: pani Dina varí večeru s malým uzlíkom Alex zavinutou na hrudi. Pán Nick drží Alex vo svojich svalnatých a chlpatých rukách a nežne na ňu hľadí. Šestnásťročný George sa ju pokúša - a nie veľmi úspešne - prebaliť bez nehody na rodinnom gauči. Pred očami sa mi mihne, ako sa Nick mladší nad ňou ochranne skláňa, George a Andreas hľadia na svojho nového najmilovanejšieho súrodenca. A potom sa mi konštantne v mysli vynára Elliot, ktorý len pri nich alebo za nimi stojí a potichu čaká, kým sa jeho starší bratia vrátia k hre alebo naháňačke a nechajú ho zdvihnúť Alex, prečítať jej knihu a venovať jej svoju plnú pozornosť.

Srdce ma zabolí, tak veľmi mi všetci chýbajú, no najviac on.

„Mace,“ preberie ma Sabrina.

Zažmurkám. „No?“

„Svadba?“

„Jaj, hej.“ Nálada mi hneď trochu klesne. Pri predstave plánovania svadby popri stovkách hodín, ktoré týždenne trávim v nemocnici, ma vždy premôže únava. „Zatiaľ sme nepokročili. Stále ešte musíme vybrať dátum, miesto, no... vlastne všetko. Sean si na tieto detaily nepotrpí, čo je asi dobre, nie?“

„Isteže,“ hlesne s falošnou veselosťou a presunie Viv, aby ju mohla pri stole diskkrétne nakfmiť. „Navyše, kam sa ponáhľať?“

Pod povrchom tej otázky sa skrýva iná myšlienka: *Som tvoja najlepšia priateľka a stretla som sa s ním len dvakrát, prekristapána. Tak kam sa tak ponáhľaš?*

A má pravdu. Netreba sa ponáhľať. Chodíme spolu len pár mesiacov. Ibaže Sean je prvý muž, ktorého som za posledných desať rokov spoznala a nemám pri ňom pocit, že sa musím nejako obmedzovať. Je nenútený, pokojný, a keď sa ho jeho šesťročná dcéra Pheobe opýtala, kedy sa ideme brať, niečo sa v ňom zlomilo a popohnalo ho to k žiadosti o ruku.

„Prisahám,“ presviedčam ju, „naozaj nemám žiadne dôležité novinky. Nie, počkať. Mám. Budúci týždeň som objednaná k zubárovi.“ Sabrina sa rozosmeje. „A ten jediný aspoň trochu naruší tvoju monotónnu rutinu predvídateľnej budúcnosti. Práca, spánok a dokola.“

Sabrina to vezme ako výzvu, aby mi bez zábran porozprávala o svojej čerstvej trojčlennej rodine, a zahrnie ma výpočtom úspechov: prvý úsmev, prvý smiech po šteklení na brušku a práve včera sa malej prvýkrát podarilo namieriť pästičku a pevne chytiť mamin prst.

Počúvam a teším sa z každého drobného úspechu, pretože to je v skutočnosti zázrak. Kiežby som mohla denne počúvať o všetkých jej „bežných detailoch“. Milujem svoje povolanie, ale občas mi chýba len tak sa... porozprávať.

Dnes začínam na obed a zrejme budem pracovať až do nejakej nekresťanskej hodiny uprostred noci. Prídem domov, pár hodín si pospím a všetko to znovu zopakujem zajtra. Dokonca aj po káve so Sabrinou a Viv mi zvyšok dňa pretečie po kvapkách do ďalšieho a – ak sa na oddelení nestane niečo skutočne príšerné – nezapamätám si z neho nič.

Takže kým rozpráva, snažím sa z vonkajšieho sveta vstrebať všetko, čo sa len dá. Natiahnem do nosa vôňu kávy a hrianky, zvuky hudby duniacej na pozadí vravy zákazníkov. Keď sa Sabrina zohne, aby vybrala cumlík z tašky na plienky, letmo pozriem k pultu, prebehnem pohľadom po žene s ružovými dredmi, nižšom mužovi s tetovaním na krku, ako spisuje objednávky. Pred nimi stojí dlhá mužská postava a tá ma načisto vytrhne zo zadumania.

Takmer uhľovočierne husté a strapaté vlasy mu siahajú po uši. Golier na jednej strane zhúžvaný, spodný okraj košeľe mu voľne splýva s čiernymi obnosenými džínсами. Na teniskách značky Vans už vybledla oldschoolová károvaná potlač. Obnosená pánska taška mu voľne visí z pleca krížom cez hrud' a spočíva na opačnom boku.

Takto otočený chrbtom mi pripadá ako tisícka iných mužov v Berkeley, ale ja presne viem, o koho ide.

Prezradí ho len ťažká kniha so somárskymi ušami strčená pod pazuchu. Na svete existuje len jediná osoba, ktorá každý október číta *Ivanhoa*. Obradne, s absolútne zbožnou úctou.

Nedokážem sa odvrátiť, odlepiť od neho zrak. Čakám, kedy sa otočí a uvidím, čo s ním spravilo necelých jedenásť rokov. Môj výzor mi ani len na um nezíde. Mätovozelená lekárska uniforma, pohodlné tenisky, vlasy zastrčené do strapatého chvosta. Ani jednému z nás nikdy predtým nenapadlo uvažovať o vlastnej tvári alebo či vyzeráme k svetlu. Zamestnávala nás skôr snaha zapamätať si toho druhého.

Sabrina sa dožaduje mojej pozornosti, kým duch mojej minulosti platí za objednávku.

„Mace?“

Zažmurkám na ňu.

„Prepáč. Ja... prepáč... Čo si vravela?“

„Práve som ti tu vykladala o zaparenom zadočku od plienky. Ale vlastne ma viac zaujíma, čo ťa to...“ Otočí sa a pozerá smerom, ktorým som hľadela. „Aha.“

Jej *aha* zatiaľ nevyjadruje, že by pochopila. Skrýva sa v ňom len čistý údiv nad výzorom toho muža. Vysoký. Vyrástol náhle, keď mal pätnásť. So širokými plecami. Aj to sa prihodilo sčista-jasna, hoci neskôr. Spomínam si, keď som si to prvýkrát všimla. Skláňal sa nado mnou v šatníku s džínami po kolená a jeho urastená postava zacláňala svetlo z lampy na strop. Má husté vlasy – ale také mal vždy. Džínsy mu padajú nízko na bedrá a má v nich fantastický zadok... a to sa kedy stalo?

Vlastne vyzerá presne ako ten typ chlapa, na ktorého zvykneme vrhať zamilované pohľady a potom sa otočíme jedna na druhú s výrazom v tvári *To je kus, však?* Zrazu si uvedomím, že vyrástol na presne takého neznámeho, ktorého môžem zasnene obdivovať.

Aké čudné vidieť ho takto od chrbta. Pozorujem ho tak intenzívne, že na sekundu presvedčím samu seba, že to nemôže byť on.

Mohol by to byť ktokoľvek. A ako dobre môžem po desaťročnom odlúčení poznať jeho postavu?

Lenže vtedy sa otočí a mne sa zdá, že niekto vysal z miestnosti všetok vzduch. Akoby mi vrazil do solar plexusu a dočasne mi paralyzoval bránicu.

Sabrina začuje, ako sa zo mňa vyderie pridusený povzdych a otočí sa. Vnímam, že sa dvíha zo stoličky. „Mace?“

Plytko nasajem vzduch. Je akýsi horký, až ma z toho pália oči.

Má užšiu tvár, ostrejšie črty sánky, niekoľkodňové strnisko. Stále nosí ten istý štýl okuliarov s hrubým rámom, ale teraz mu už nezatieňujú tvár. Jeho svetlé orieškové oči zväčšujú hrubé šošovky. Dnes už jeho nos nevyzerá priveľký k tvári. A ústa, tiež rovnaké – rovné, hebké, dokážu vyčarovať ten najdokonalejší cynický úškrn.

Neviem si ani len predstaviť, ako by sa zatváril, keby ma tu zbadal. Možno by sa mu na tvári mihol taký výraz, aký som ešte nevidela.

„Mace?“ Sabrina ma voľnou rukou schmatne za predlaktie. „Zlatko, čo sa deje? Cítiš sa dobre?“

Nasucho prehltne, zavriem oči, aby som sa dostala z tranzu. „Nič, všetko v pohode.“

„Si si istá?“ nezní veľmi presvedčene.

„Ja len...“ Znovu prehltne, otvorím oči, a aj keď mám v úmysle uprieť pohľad na ňu, zrak mi zaletí ponad jej plece. „Tamten chlap... je Elliot.“

Tentoraz má jej *aha* konečne ten správny význam.

VTEDY

**piatok 9. augusta
pred pätnástimi rokmi**

P

RVÝKRÁT SOM ELLIOTA UVIDELA pri prehliadke domov.

Chalupa zívava prázdnotou. Na rozdiel od pedantne nablýskaných „produktov“ realitných kancelárií v Zálive, tento netradičný dom v Healdsburgu sa predával bez zariadenia. Možno ako dospelá by som lepšie vedela oceniť potenciál neskrášleného priestoru, ale ako tínedžerke mi tá prázdnota pripadala nezáživná. Náš dom v Berkeley sme nevedomky preplnili. Kým žila mamka, jej sentimentálnosť vyhrala nad ockovým dánskym minimalizmom. Po jej smrti nenašiel silu vrátiť výzdobu do pôvodného stavu.

Tu sa na stenách miestami skveli tmavšie fľaky tam, kde celé roky viseli maľby. Na koberci sa tiahla vychodená cestička od vchodových dverí do kuchyne a prezrádzala tak obľúbenú trasu predošlých obyvateľov. Na poschodí sa otváral priestor nad vchodom do domu a odhaľoval výhľad na prízemie. Jeho okraj lemovalo iba staré drevené zábradlie. Dvere na izbách boli pozatvárané a chodba pôsobila trochu strašidelne.

„Tamtá izba na konci,“ ozval sa ocko a bradou mi naznačil smer, kam som mala kráčať. Už skôr si vyhľadal

dom na internete, a preto ho poznal lepšie, ako som očakávala. „Tá by mohla byť tvoja.“

Vyšťverala som sa po tmavom schodisku, prešla popri hlavnej spálni a kúpeľni. Pokračovala som na koniec úzkej chodby. Spod dverí presvitalo bledé zelené svetlo, ktoré sa, ako som mala čoskoro zistiť, odrážalo od stien farby jarnej zelene osvetlenej podvečerným slnkom. Kryštálová guľatá kľučka bola studená, no číra a otáčala sa s hrdzavým nárekom. Dvere sa zasekávali, chronické vlhko zdeformovalo ich okraje. Zaprela som sa plecom, odhodlaná dostať sa dnu, a takmer som prepadla do teplej a svetlej izby.

Bola skôr dlhšia než širšia, dokonca možno aj dvakrát viac. Väčšinu dlhej steny zaberalo obrovské okno s výhľadom na kopec, na ktorom husto rástli machom pokryté stromy. Na druhej stene sa vynímalo druhé okno, vysoké a úzke, a dovidela som z neho na rieku Russian River v diaľke.

Ak ma aj prízemie neohúrilo, aspoň izby vyzerali veľmi sľubne.

S povznášajúcim pocitom som sa vybrala pohľadať ocka.

„Videla si už ten šatník, Mace?“ spýtal sa ma, keď som vyšla. „Myslím, že by sme ti z neho mohli spraviť knižnicu.“ Práve vyšiel z hlavnej spálne. Začula som, ako ho jedna z agentiek zavolala, a namiesto toho, aby prišiel za mnou, pustil sa po schodoch.

Otočila som sa k izbe a vrátila som sa dnu. Šatníkové dvere sa bez protestov otvorili. Kľučka na dverách sa mi dokonca zdala teplá.

Tak ako aj ostatné priestory v dome, ani šatník nevyzeral veľmi vyzdobene. No nebol prázdny.